

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 30 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ 50 „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vseprijemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven-
redne in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 273.

V Ljubljani, v sredo 28. novembra 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v
upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Volilno gibanje.

Lep eksemplar liberalnega župana.

Župan Brunšmid v Radečah pri Zida-
nem mostu je dobil od c. kr. okrajn. gla-
varstva nalog, volilcem dostavljati glasov-
nice. Namestu da bi to dolžnost po postavi
spolnil, pa vara volilce s tem, da jim do-
stavlja glasovnice, v katere je prej previdno
zapisal imena liberalnih kandidatov. Skrbelo
se bo, da bode te pre-
vare hitro konec. Somišljeniki pa pov-
sodi opozarjamo, da liberalnim županom
gledajo na prste in vsak tak slučaj,
kakor je navedeni, naznanijo takoj okraj-
nemu glavarstvu, deželnemu predsedstvu in
— državnemu pravdnistvu! Volilci
bodejo dobili potem nove čedne glasov-
nice, župan bo šel pa v luknjo!

Gorenjska stran

Volilci pozor! Liberalci jem-
ljo glasovnice volilcem! V četrtek
popoldne ob 4. uri se je hvalil znani J. Č.
iz Most v Lescah pri Vuherturju, da ima že
40 glasovnic. Prigovarjal je navzočim, naj
ne dajo »fajmostru« glasovnic, ampak njemu.
Povedal je, da mu je Pirc pisal, naj zanj
agitira, poslanstvo prevzame rad. Povedal
je, da so Lesce, Breznica, Koroška Bela, Je-
senice, Dovje in gori naprej vsi za Pirca in
Jelenca!? Povedal, da pride Jelenc v ne-
deljo 2. decembra na Dovje, kjer dela
za njega prav izvrstno g. učitelj! Č. je
delil tudi volilni katekizem!

Naša zmaga v Trebnjem.

Piše se nam iz Trebnjega: V Trebnjem
je na jedni strani nepopisna jeza, na drugi
pa veliko navdušenje. Pri Pavlinu je bila v
ponedeljek še celi dan pijača zastoj. Go-
vori se, da je bilo pri Pavlinu polno jaje
pripravljenih za g. dekana. V nedeljo zvečer
so napojeni Slančevi agitatorji na kolodvoru
napadli starinoslovca Pečnika. Hoteli so
ga iz postajnih prostorov potisniti v temo, a
se jim ni posrečilo. Surovost Slančevih pri-
stašev ljudstvo soglasno obsaja ter uvideva,
da ne bode dober tak poslanec, katerega
priporočajo taki ljudje. Liberalci so radi tega
divji in besni. Živio Povše!

Selška dolina.

V naši selški dolini imamo trgovca,
kateri deli dividendo v obliki umazane knji-
žure »Volilni katekizem«. Ta dobitnik je
jako učen trgovec Franc Tavčar v Selcih.

Celo v sosedno faro Železniki deli to
dividendo, da si ve, da tu nima nobenega
odjemalca. Ne zamerimo temu možu, ker
na njega luna toliko vpliva, da skoraj vsaki
ponedeljek frči, včasih pa še več dni, in
na cesti čaka ljudi, in knjižice deli, enemu
dve, drugemu tri, ker se mu jih nič škoda
ne zdi, ker njega to nič stalo ni, ker se
tako pri ljubljanskih liberalcih zastoj dobi.

Shod na Radni.

V nedeljo je bil na Radni Globočnikov
shod. Dr. Romih je pripeljal svojega »slamna-
tega moža«, da ga predstavi. Seveda je bilo
veliko volilcev, katere je kmalu razgrela le-
tošnja dobra kapljica, da so bili vsi bolj za
to navdušeni, nego za poslanca. Globočnik
je spregovoril par besedij — saj več itak ni
zmožen — potem je pa prevzel besedo jec-
lajoč dr. Romih ter je med drugim re-
kel, da novi poslanec ni zmožen slo-
vensčine v govoru in pisavi, tembolj pa
nemščine, in v tej pa da zna zastaviti
besedo kakor malokdo drugi. Na vprašanje,
zakaj da so postavili novega kandidata, od-
govori, da tu se ne gre za možnost,
temveč za načela. Na to g. Nagode:
Tedaj vaš mož bo »Stimmvieh« na Du-
naju. Romih: Seveda bo, saj več ne
potrebujemo. Basta!

Prihodnjo nedeljo se napoveduje shod
v studenški občini, in sicer na Logu; tu bo
zopet Romih s svojim klijentom.

Volilno gibanje na Štajerskem.

Volilni shod v Koprivnici pri Raj-
henburgu dne 25. t. m. se je obnesel iz-
borno. Okoli 250 mož se je zbralo, ki so
pazno poslušali svojega dozidajšnjega posl.
g. Žičkarja, ki jim je razlagal svoj program,
katerega se hoče držati, ako ga zaupanje
volilcev pokliče v drž. zbor. Vsi navzoči so
se izrekli za g. Žičkarja.

V četrtek 23. t. m. je bila kaj burna
volitev za peto kurijo v Luki pri
Zidanem mostu. Došlo je skupaj do 500
volilcev, med njimi vsi železnični delavci z
Zidanega mosta. Imeli so izvoliti šest volil-
nih mož. Pri prvi volitvi je bilo izvoljenih
5 Žičkarjancev, med njimi gg. župnika iz
Loke in Širja; pri ožji volitvi popoldne pa
je zmagal rudečkar, ker so naši možje pre-
zgodaj odšli domu. Čudno, da je neki tu-
kajšnji kmet, brat dveh odličnih mož, nekega
dež. sodnijskega svetovalca in nekega gim-
nazijskega profesorja, glasoval z rudečkarji.

»Domovina« hoče, naj se skliče zastran
V. kurije nov volilni shod, na katerem
naj nastopita Žičkar in Hribar. Za katerega
se shod odloči, tisti bode skupni kandidat.
Tu nastane vprašanje: Kd o naj skliče shod?
Kje se naj skliče? Kd o sme priti na shod?
Po naših mislih bi se smeli takega shoda
zdaj, ko so volitve volilnih mož že skoraj
končane, udeleževati edino le volilni
možje. Drugi nimajo zdaj ničesar več
odločevati. Toda, kaj nam je pomagano s
takim shodom? Pred tremi leti se je na
shodu volilnih mož javno odpo-
vedal kandidaturi gosp. Hribar; po shodu,
torej po svoji odgovor, pa pisaril na vse
strani kakor poprej, naj le njega volijo. Bil
je pa tako prepričan, da bo izvoljen, da je
uro pred volitvijo zagotavljal svoje začudene
prijatelje, da dobi velikansko večino glasov.
Tako bi storil g. Hribar tudi letos. Naj se
volilni možje še tolikrat izrečejo za Žičkarja,
Hribar tega ne bo verjel. Počakajmo torej
čisto mirno, kaj bodo 2. jan. 1901 na
voliščih zbrani volilni možje povedali.

Na shodu v Rajhenburgu je bil
med Žičkarjanci in Hribarjanci razgovor o
Halozah. Lažnjiva »Domovina« je namreč v
zadnji številki trdila, da sta okrajna
glavarja v Ptujem in Ljutomeru
prosila podpore za Haložane; Žičkar baje ni
pri tem ganil mezinca. Pred vsem bi vpra-
šali »Domovino«, naj nam pove, od ke-
daj spadajo Haloze pod ljuto-
mersko glavarstvo. Učenjaki pri »Do-
movini« še tega ne znajo, da so do zdaj
spadale vse Haloze pod Ptuj. Ptujski glavar
se bo pač lepo zahvalil ljutomerskemu, ako
bi se ta vmešaval med ptujske razmere.
Nek Žičkarjane je na shodu kazal iz-
virno pismo ministerskega predsednika
dr. Körberja na Žičkarja, v katerem mini-
ster blizu tako le piše: »Večkrat ste me
opozarjali na veliko bedo, v kateri se naha-
jajo Haložani. Vsled tega sem dal preisko-
vati tamošnji položaj in za zdaj 60.000 kron
odločil v podporo« itd. Toda Hribarjane se
odreže silno modro: »To pismo je falzifi-
kat.« Obžalujemo resnično gospoda Hri-
barja, da ima za svoje agitatorje tako ne-
umne ljudi.

V Dobju so izvoljeni trije neodvisni
kmetje, ki bodo glasovali za g. Žičkarja
in vit. Berkso. Kmetje se smejejo liberal-
nemu katekizmu.

V Žalcu sta pa izvoljena dva pristaša
Hribarjeva. Zanj je agitiral znani žalski
občinski tajnik Ivo Kač.

Socijalni demokrati na Štajer-
skem so doslej zmagali pri volitvi volilnih
mož za peto skupino v Vitanju, Vojniku,
Laškem trgu, v Grižah, v Teharjih in v Tr-
bovljah. D. Hribar je v teh krajih pil na
medvedovo kožo.

Sanje Dragotina Hribarja. Dra-
gotin Hribar sanja v svoji »Domovini« takole:
»Iz poročil naših zaupnikov posnamemo,
da sta dve tretjini od sedaj po vsem Spod-
njem Štajerskem izvoljenih volilnih mož pete
kurije za Dragotina Hribarja. Na mnogih
krajih so radi ljubege miru in da jih puste
gotovi gospodje pri miru, rekli volilni
možje: »No, da, mi volimo Žičkarja!«, a na
dan volitve bodo tudi ti vsi oddali glas Dra-
gotinu Hribarju« — Kakor se vidi, se Dra-
gotin Hribar zna tolažiti, da so njegovi »vo-
lilni možje« doslej skoro povsod propadli.

Volilno gibanje v Trstu.

Iz Trsta se nam piše: Dočim pro-
gresovci in demokrati še vedno trdovratno
molče o svojih kandidatih za bližnje dr-
žavnozbornske volitve, je Camber že proglasil
svojega kandidata za V. kurijo v osebi biv-
šega župana tržaškega, dr. Karola Dompi-
erija. Danes so že na vseh ogljih mesta
pribiti lepaki, kjer poziva odbor, v katerem
je dokaj uglednih oseb, naj Tržačani volijo
imenovanega odvetnika. Današnji »Avanti«
smeši progresovce in demokrate, ker nočejo
proglasiti svojih kandidatov. Radovedni smo,
na kako stališče se postavita nasproti tej
kandidaturi obe irredentovski stranki. Za
nas je vsekako važno, če se Italijani cepijo;
tem gotoveje je, da pridemo v ožjo volitev.

Volilno gibanje v Istri.

Iz Trsta se nam piše: V Pomjanu
smo torej propali. Drugega izida je itak
mogel le pričakovati velik optimist, ali pa
tisti, ki je mislil, da bo naša stranka po-
snemala italijansko, izvrševaje načelo: osar
tutto. Ti ljudje so tako demoralizirani, da
brez denarja ne gre. Vidi se, kakor da so
tem revežem volitve že edini denarni vir!

Danes smo, kakor čujem, z magali v Po-
begih. Ako se ta vest potrdi, bi bil poraz
v Pomjanu skoro popravljen. Tu 7, tam 5
volilnih mož. Ker so vesti iz vzhodne
Istre in z otokov ugodne, bi še vedno ne
bilo nemogoče, da zmagamo. Odločevale
bodo brčkone volitve na Škofijah. Tam
pa so razmere za Italijane ugodnejše nego
za nas. Vse polno laških agitatorjev je na
delu. Zlasti se odlikuje v tem oziru neka
učiteljica, ki je bila prej v Šklednju pri
Trstu in se je tam kazala navdušeno Slo-
venko. Na vseh veselicah je bila ona naša
deklamovalka. Sedaj se menda hoče zopet
prkupiti slavnemu magistratu v Trstu, da
bi ji dal kako prijetnejšo službo v Trstu
ali okolici. — Kam privede človeka kruho-
borstvo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. novembra.

Deželni zbori so sklicani z včeraj v
dunajskem uradnem listu objavljenim cesar-
skim patentom, in sicer z ozirom na dr-
žavnozbornske volitve po nastopnem redu:
dalmatinski deželni zbor se snide že 10. de-
cembra, češki in nižje-avstrijski 12., gorenje-
avstrijski, solnogrski, štajerski, kro-
ški, bukovinski, moravski, sleški, ti-
rolski, goriško-gradičanski, predarlški
in tržaški 17., galški 18. in kranjski
19. decembra, torej takoj drugi dan po vo-
litvi v kmečki skupini. Kakor je razvidno
iz tega vsporeda, se isterski deželni zbor
sploh ne snide v tej deželnozbornski dobi,
ker je, kakor smo že omenili, že rešil za-
devo glede deželne naklade na žganje.

Nadvojvoda Leopold Salvator je
v ponedeljek zvečer okoli sedme ure odpo-
toval s svojo obitelji iz Zagreba na Dunaj.
Pred odhodom je tri dni vsprejemal razne
deputacije. Mej drugimi je bil vsprejet tudi
načelnik strelskega društva, ki je namera-
valo prirediti bakljado. Nadvojvoda mu je
odgovoril na pozdrav: »Zahvaljam Vas v
svojem in svoje obitelji imenu za namera-
vano bakljado. Akoravno je radi navstalih
razmer morala izostati in niste prižgali lučij,
prepričan sem vendar, da so gorele baklje
v srcih vseh Hrvatov«. Slovo hrvatskega
naroda od ljubljene nadvojvode je bilo
zelo prisrčno. Na kolodvoru se je zbralo
številno naroda. »Ja se Vam srdačno za-
hvaljujem« je nadvojvoda opetovano ponovil
v zahvalo na prisrčne ovacije naroda.

Premembe v proračunu. Vkljub
odločnemu dementiju v oficijelni »Prager
Zeitung« vztraja praška »Politik« pri svoji
prvotni trditvi, da so se štale v proračunu
za naučno ministerstvo razne postavke, na-
menjene v podporo češkega šolstva. Ome-
njeni list izjavlja, da je zajel svoje prvotne
informacije iz najverodostojnejših virov, in
da tudi vladni dementi ne pobija popolnoma
njegovih trditve, ker se oziroma na razpolo-
žljiva sredstva. Po mnenju »Politike« meri
vse vladno opravičevanje na večkrat po-
novljeno trditev, da je bivša češka obstruk-
cija zakrivila, da se ne morejo izvesti razni
načrti na šolskem polju, in vprašanje, če je
res obstrukcija kriva, da fin. ministru baje
primanjkuje denarja.

**Kdaj pridejo Čehi do državnega
prava?** To dolgoletno težavno in perečo
vprašanje je rešil po poročilu dunajskega
»Vaterlanda« bivši češki poslanec dr. Edv.
Gregr, o katerem nekateri trdijo, da je vse
prej nego resno misleč politik. Ta mož je

dospel do prepričanja, da dobe Čehi takoj svoje državno pravo, ko bo razbit sedanji dunajski parlament. »Hlas Naroda« pravi o tem načrtu, da je vsaj še prezgoden, ker priprave, in tu sem spada seveda obstrukcija, niso še tako dognane, da bi se moglo računati na uspešno rešitev Gregrove ideje.

Nemški centrum za versko slobodo. V sobotni seji nemškega državnega zbora je vložil centrum, kot smo že omenili, načrt zakona, katerega prvi del se peča z versko slobodo državljanov in drugi s slobodo verskih družb, in ki previdno ne govori naravnost o katoličanih, marveč bi veljal, ako postane zakon, tudi za protestante. V načrtu se zagotavlja vsakemu državljanu popolna sloboda v verskih zadevah in pri izvrševanju verskih dolžnostij in da ima otrok z 12. letom pravico, odločevati o svojem veroizpovedanju. Drugi načrt se peča samo z verskimi družbami in redovi. Za vse, ki so vsaj v jedni nemški državi priznani, se zahteva popolna sloboda v njih delovanju na verskem polju. Smejo pa izvrševati vsa cerkvena opravila, graditi cerkve z zvoniki in zvonovi ter sploh kot ostali svetni duhovniki voditi dušno pastirstvo. Drugi del načrta meri v prvi vrsti na to, da se dovoli sloboda jezuitskemu redu, ki sme sedaj delovati le v nekaterih državah.

Ruski list »Novi Kraj« izhajajoč v Port Arturu prijavlja naslednji cesarjev oklic z dne 26. septembra: »Sedanja vojska se je končala z izrednimi spletkami, vsled česar se čutimo dolžne, zasledovati vzrok nastopivše bede v naši deželi, ker se ta nesreča nikakor ni pojavila po naši želji. Odkrili smo sedaj, da so zato odgovorni oni principi in ministri, ki so bokserje in druge upornike z denarjem podpirali in hujskali na odpor proti prijateljskim državam. S tem so povzročili bedo in občo zmešnjavo in nas prisilili, da smo iskali rešitve v begu. Mi, cesar, se seveda lahko oprostimo vsakega očitanja radi tega, kar se je zgodilo, a prepričali smo se, da so glavni provzročitelji nesreče, ki nas je zadela, nepravni principi in ministri našega cesarstva, ki so se pečali z nerazumljivimi načrti. V očigled takemu spoznanju nima naše ogorčenje nikakih meja in priznavamo, da zaslužijo zločinci res strogo kaznovanje. Vsled tega zapovedujemo: Principi Čuan, Tsaisun, Pučin, Tsailien, Tsaijan in Tuan, dalje obredni minister Kan in pravosodni minister Chaos-huchiao izgube svoje službe, plemstvo, časti, redove in svoje premoženje in naj se izroče vojnemu sodišču, da jih najstrožje kaznuje in da bo njih kazen vzgled vsem našim podanikom. Dano v Taenfu, 26. septembra. Kuangsiu«. — Od tega časa je preteklo že osem tednov in vendar razun Tuana, ki je pa menda sam pobegnil, ni še nikogar zadela zagrožena ostra kazen. Dokaz, koliko resnosti se more pripisovati cesarjevemu poveljem.

Knjige in časopisi.

V »Knjivne samostatnosti« je izšla kot 5. zvezek knjiga »Současne Horvatsko« (Sodobna Hrvatska), spisal Stepan Radić. Cena 2 K. Ob priliki izpregovorimo več o tej zanimivi knjigi.

V Zagrebu je začelo v tiskarni g. Antuna Scholza izhajati veliko, lepo delo s krasno osnovo: »Zemljopis Hrvatske«, napisala Dr. Hranilović in D. Hirc (vlastitom nakladom pisaca). Prvi snopič, ki smo ga dobili ravnokar, je krasno ilustrovan. Vsem, ki se zanimajo za zemljepis in domoznastvo, najtopleje priporočamo to delo.

Dopisi.

Iz Planine, 26. nov. (Še eno o Božičevem shodu.) Vedeli smo dobro, da bode pogorišče liberalcev na shodu 18. t. m. nekatero jako peklo. In res, v »Slov. Narodu« se je pokadilo iz dimnika, in ta dim naj bi zadušil našega župnika Podboja. Turška motika, to ste ga dali! Imenujete ga »ribniškega lončarja«! Vedite, g. dopisnik, da psovke niso dokazi, to znajo tudi puhloglavci. Naš g. župnik se prav nič ne sramuje, da se je porodil v ribniškem trgu, ki slovi po svojih najmarljivejših in dovtipnih prebivavcih. V Ribnici je bila prva, najstarejša gimnazija v deželi že začetkom XV. stoletja. Dva slovenska pesnika, Vodnik in

Prešeren, sta si v svoji mladosti v tamošnji izvrstni šoli položila temelj svoji izobrazbi. Vi, g. dopisnik, se norčujete iz lončarjev. Vi bi še vzrasli ne bili, ko ne bi uživali jedij, kuhanih v ribniških loncih! Ali jeste surovo? Olike Vaša je že po tem. Lončarstvo je eden najstarejših obrtov, celo po muzejih shranjujejo staro lončeno posodo. Ali so Vam morda neznani stari lonci, ki jih izkopavajo tudi v naši deželi kot znamenite dragocenosti iz prazgodovinske dobe? Zato se tudi vrli Ribničanje ne sramujejo svojega lončarskega obrta, pač pa si bodo zapomnili, da jih liberalci skušajo smešiti.

Vi, g. dopisnik, v »Narodu« trdite, da niste hoteli napraviti shoda v Planini, ampak pravite, »da je imel g. Božič le kratek pogovor z ondotnimi volilci, ki je bil res že v četrte ure končan«. Zakaj pa ste vabila razpošiljali? Vaše vabilo se je glasilo: »Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko vabi vas k volilnemu shodu v Vilharjevi hiši v Planini na dan 18. t. m. ob 11. uri dop.« itd. Imeniten shod ste hoteli napraviti, a izpodletelo Vam je, ker si zavdni Planinci nočejo z liberalno mastjo čevljev mazati in rajše poslušajo svoje duhovnike, ki jim vse dobro želé in jih prav učé. O »farški in grajski oblasti« pa kar molčite. Duhovniki so Vam pomagali, da ste nekaj več, kakor kmetje, katere prezirate. Ali veste, v kateri hiši bivate? Graščini pa ste tudi lahko hvaležni, ker Vas preskrbi s kurjavo in vsako zimo oblači revne šolarčke.

Mi Planinci smo graščini hvaležni, ker knežja rodbina stori mnogo dobrega celi ob čini in posameznikom. Kaj bi bilo z nami, ko bi bil lastnik graščine kakov oderuški žid ali liberalce? To bi nas vili in pestili! Mi sicer ne živimo v sijajnih razmerah, a zadovoljni smo v Planini in ljubimo svoj domači kraj. Samo Vam ne ugaja pri nas, a temu ste sami krivi. Saj si lahko pomagata. To si zapomnite, da je Planincem le v čast, da spoštujejo svoje duhovnike in pa dobrotljivo rodbino kneza Windisch-Graetza. Ako jih Vi črtite kakor zelenega pajka, ker so Vam prekatoliški, je to Vaša stvar, ki jo poravnajte s svojo vestjo. Vi pravite, da se je gospod Božič tudi na Uncu hotel le »četrte ure pomuditi«. Mislimo, da bi bil tudi na Uncu gospoda Božiča shod brez občinstva. Zato je le pretveza, da je pri Francu premalo prostora. Toliko za danes. Kedar Vas bodo zopet prsti srbeli, pa se oglasite. Nam črnilo ni še zmrznilo.

Loški potok, 22. novembra. »Slovenski Narod« je z dne 21. novembra v štev. 268. prinesel od nas dopis, vreden naših »gospodov«. Gospod dopisnik res oblastno govori, kar v imenu vseh Potočanov, samo, kar je najvažnejše, podpisal se ni. Na dan z imenom! Mi bomo zanaprej odgovarjali samo možem, ne pa tihotapcem, ki mečejo izza grma kamenje. Če je res ves Loški potok Vašega mnenja, kaj se bojite? Za g. kapelana jaz ne bom odgovarjal, naj stori sam, če se mu vredno zdi. Ker se pa na nepodpisani dopisnik v »Slov. Narodu« zaletava tudi v mojo osebo, mu na vsa usta odgovarjam to - le:

1. Moje geslo je vedno bilo in bo: mir v fari; a mir samo toliko časa, dokler to dopuščajo katoliška načela. Pri vsakih in zlasti sedanjih volitvah se gre za katoliška načela, gre se za verski boj, in v tem boju stojim jaz v prvih vrstah, se ne skrivam prav nič za kulise, kakor mi nerodno očitate. Torej ne gre se za slabosti, ampak za načela, razumete! Sicer pa Vam srčno rad dovoljujem, da vse moje slabosti javno popišete v »Slov. Narodu«, seveda s tem pogojem, da podpišete svoje slavno ime.

2. Moje strele, ki lete v dolino, niso sovražne in bojaželjne, ampak strele, da čistijo kužni vzduh, ki se širi vsled slabih časnikov in slabih kristijanov tudi po naši doslej verni dolini.

3. Rad pripoznam, da pri nas ni razumnih liberalcev, pač pa nekaj od liberalcev zapeljanih, kar je ravno najhuje.

4. Kdo Vam krati Vaše pravice? Prav nič Vam ne zamerimo, če liberalno volite in za liberalce delate. Pa pustite tudi nam pravico, delati po svojem verskem prepričanju in po svoji vesti.

5. Pravite, da naši cerkveni računi hrepene po svežem zraku. S tem menda hočete

reči, da ni vse v redu. Pridite in pogledjte.

6. Pretite mi, da bo prišlo do prizorov, katerim bo mirnopskih bratov junaki nastop senca! To pa rad verujem. Morda ste tudi Vi, gospod dopisnik, tak »junaki brate«. Pa tudi farna kronika pripoveduje o nekih »junakiških bratih«, ki so od tukaj že dva vzorna župnika pregnali. Če torej morda podobni »junakiški bratje« nameravajo mene ubiti, si bodo še vedjo slavo želi.

7. Kaj naj jaz ukazujem svojemu gospodu kapelanu, tega me ne bode učili ne Vi, ne »Slov. Narod«. Duhovščina je tukaj složna, se zaveda svojih dolžnosti in jih hoče spolnovati. Prepričan sem pa tudi, da za menoj stoji vse verno in dobro ljudstvo v Loškem potoku, in to s ponosom povdarjam.

V Loškem potoku, dne 22. nov. 1900.
Jan. Rihtaršič, župnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. novembra.

Deželni zbor kranjski se snide glasom razpisa v včerajšnjem dunajskem uradnem listu dne 19. decembra, torej neposredno po volitvi v kmečki skupini.

Osebnosti. Premeščena sta na Sp. Štajerskem gg. kapelana Josip Erker iz Rečice v Št. Jurij ob južni železnici in Jos. Kostanjevec iz Solčave v Rečico. — G. Samo Vošnjak, sin g. dr. Jos. Vošnjaka, je postal poročnik pri 50. pešpolku v Karlsburgu na Sedmograškem. — Poročil se je v Postojini gosp. Ivan Burja, c. kr. domobranski evidenčni uradnik, z g. Marico Franjo roj. Vencajz. G. dr. Demeter vitez Bleiweis Trsteniški je absolvirал v Gradcu fizikalni izpit. — Pomožni učitelj v Gorici g. Fr. Orešec, bivši suplent na ljubljanski realki, je imenovan vadniškim učiteljem in voditeljem pripravnice v Gorici. — Don Alfonso brat don Carlosa se nahaja že nekaj dni v Gorici in biva v hotelu »Pri južnem kolodvoru«. Poštnim vežbenikom v Trstu so imenovani Jurij Ljubič in Ciril Valentič. — Poštni višji oficijal g. Ant. Štok v Trstu je imenovan poštnim kontrolorjem.

Meščanski klub vabi svoje člane njihove rodovine in prijatelje k malemu Prešernovemu večeru, katerega priredi jutri točno ob 8. uri zvečer v svojih društvenih prostorih. Preskrbljeno je za zanimiv vspored. Gg. člani naj se blagovolijo polnoštevilno odzvati odborovemu naročilu.

Miklavžev večer v »Kat. Domu«. Čujemo, da pride Miklavž danes teden točno ob 1/8. uri zvečer s sijajnim spremstvom v »Katol. Dom«. Natančni vspored Miklavževega večera priobčimo. Vspored bode obsegal tudi godbo, petje, govor, komične prizore itd. Vstopnine bode 20 kr., otroci prosti. Kdor želi izročiti kak dar Miklavžu za otroke ali kaki drugi osebi, naj dotični dar do torka zvečer izroči v prodajalnici gosp. Breskvarja pred škofijo ali pa pri hišniku v »Katol. Domu« ter naj napiše na dar ime osebe, kateri naj Miklavž izroči dotični dar.

Potrjena volitev. Cesar je potrdil izvolitev gospoda Kukoveca načelnikom in g. Fr. Sršena podnačelnikom okr. zastopa ljubomerskega.

Imenik volilcev v veleposestvu na Kranjskem je danes objavil tukajšnji uradni list. Vseh volilcev je 91.

Društvo za krščansko umetnost je imelo odborovo sejo 27. novembra. Predsednik č. kanonik Smrekar se je spomnil društvenega dobrotnika umrlega direktorja »Innsbrucker Glasmalerei«. — Vabilu, da bi društvo kaj sodelovalo pri umetniški razstavi v Monakovem, se ne more odzvati. — Za Pletarje je preskrbljeno, da ostane sedanja ljudstvu namenjena cerkev, samo da se popravi, oo. kartuzijani pa bodo za-se zidali še posebej cerkev. — Za popravo starih oltarjev v Dražgošah se je treba obrniti s posredovanjem konservatorjev na c. kr. centralno komisijo za podporo. — Rovšekov načrt za veliki oltar v Ambrusu se odobri. — Za popravo župne cerkve v Kranjski gori se določijo spremembe v arhitektonskem oziru. — O zidarskih kurzih nasvetuje c. kr. ravnatelj Šubic, naj se društvo samo ali v zvezi s trgovinsko zbornico obrne na c. kr. učno ministerstvo, ki bi vse potrebno oskr-

belo. — Določilo se je, nakupiti nekatere knjige. — Darovali so č. g. župnik J. Šlakar iz Št. Gotarda pet gotških sklepnikov s podobami in č. gosp. kapelan Jurij Karlin z Vrhniške dve bakrorezni plošči.

»Slovenska šolska Matica«, katere oklic smo pred kratkim priobčili, bode imela svoj ustanovni občni zbor dne 29. dec. v »Mestnem domu« v Ljubljani. Natančnejši dnevni red tega zborovanja se bode v kratkem razglasil. Sodeč po dosedanjih prijavah za pristop, sme se novo društvo nadejati prav obilega števila udov in sicer ne samo učiteljev na ljudskih šolah ampak tudi srednjošolskih profesorjev. Na cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju so vsi slovenski profesorji naznanili svoj pristop.

Domača umetnost. Iz Podgorača na Hrvaškem se nam poroča: G. Fran Tončič, kipar v Kamniku, je za župno cerkev v Podgoraču dva kipa od cementa, presveti srca Jezusovo in Marijino, tako krasno in umetno izdelal, da ga mirnim srcem priporočamo slavnemu občinstvu. Bil je tu te dni strokovnjak z Dunaja, ki se je naravnost začudil, da so takovi umetniki mej Slovenci. Zato podpirajmo domače delo!

Obrotna zveza v Ljubljani vabi vse svoje častite člane, da se povodom Prešernove stoletnice udeležé v soboto dne 1. decembra slavnostnega spreveda vseh narodnih društev. Sestanek ob 1/8. uri zvečer pred Mestnim domom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovensko planinsko društvo se bode korporativno vdeležilo slavnostnega obhoda narodnih društev po mestu v spomin stoletnice Prešernovega rojstva v saboto dne 1. decembra in Prešernovega komersa istega večera v »Narodnem domu«. Pri slavnostni seji 2. decembra bode društvo zastopano po večjem odposlanstvu in se tudi vdeležilo slavnostnih gledaliških predstav. Odbor »Slovenskega planinskega društva« svoje člane najljubneje vabi, da se dne 1. decembra zvečer ob 1/4 na osem zbero pred »Mestnim domom« in sicer poleg vodomete.

Liberalna raca. Naši liberalci zlegli so v drugič v ponedeljek tudi v graško »Tagespost«, to velikomestno glasilo naših slovenskih liberalcev, debelo raco, katero je v soboto že v Ljubljani zlegel bil »Slovenski Narod«, da je namreč prosil dr. Šusteršič g. dež. predsednika, naj vlada podpira naše kandidate in da sta škof in dr. Šusteršič isto zahtevo šla staviti celo na Dunaj ministrskemu predsedniku. Ker je nemogoče, da bi vse laži, ki jih trosi posamezna, osebno vsaka sabotna številka »Naroda« med svet, kar sproti popravljali precej v prihodnji številki našega lista, ker bi sicer »Slovenec« nič drugega prinašati ne mogel, označujemo torej sedaj dotično »Narodovo« vest o prosjačenju za podporo pri vladi kot eno najdebelejših rac, ki so se v tej volilni borbi izlegle v liberalnem gnezdu. Vsak razsodni čitatelj je itak moral takoj spoznati pravo ceno dotične »Narodove« »senzačne« novice.

Umrla je danes jutraj posestnica in tovarnarica g. Ana Janesch v visoki starosti 83 let. Bila je izgledna gospodinja in vrla katoličanka, ki je šla redoma vsaki dan k sv. maši. Bodi ji blag spomin!

Ljubljanske novice. Ti presneti k anali! Včeraj nas je župan Hribar osrečil s popravkom, ki trdi, da se Špitalske ulice ne prekopujejo samo radi kanala, ampak tudi radi poprave plinovih cevij in upeljave električnega toka. Resnica je, da se v novi kanal ni upeljalo postranskih kanalov in da bi pač mestni stavbinski urad lahko nadziral, da se ne vrše take »pozabljivosti«. — Zaprta Mehletova klet. Po Ljubljani se govori, da so Mehletovo klet v Kurji vasi zaprli. Točilo se je ondi 50 let baje brez patenta žganje. — Ujet blaznec. Blazni Jožef Novak, ki je ušel iz blaznice na Studencu, je bil prijet v Zagrebu. — Trdka Spreitzer išče novega gospodarja z inserati samo po tujih listih. Ali bi ne mogel to trdko prevzeti kak domačin? — Konkurz napravil je pekovski mojster Miklavc. — Tatiški družbi, ki je kradla po Gorenjskem, so na sledi. Poročali smo, da je posestniku Klobavsu v Poljanah nad Škofjo Loko zgnila krava. Kravo je za 260 K prodala tukajšnjemu mesarskemu mojstru Mar-

čanu Marija Dolenc iz Leskovca pri Škofji Loki. Dobila je kravo od nekega moža v Medvodah, kamor se je pripeljala. Dolenc je bila aretovana v Škofji Loki. Dobili so pri njej le še 160 K. — S kozla padel je včeraj pred škofijo Kušarjev izvošček Ivan Stare. Izvoščka je premagala pijanost. Danes je dobil Stare radi take prepovedane telovadbe 3 dni zapora ter zagotovilo, da se mu tudi preskrbi, da tudi mu ne bode več mogoče na kolodvoru spati na kozlu. — Prehod pred županovo hišo so menda županovi konji tako raztolkli, da sedaj morajo ustavljati nov prehod.

Slovansko pevsko društvo na Dunaju priredi v sredo 5. decembra koncert v koncertni dvorani pri Ronacherju. Začetek ob 8. uri zvečer.

Štajerske novice »Los von Rom« mej štajerskimi Nemci. Nemci agitujejo dalje z »Los von Rom« gibanjem. V Ljubnem je prestopilo v protestantsko vero 100 oseb. Na Štajerskem si stavijo »protestantje« nove cerkve v Lipnici, Stainzu, Fürstenfeldu, Brucku in v Radgoni. — Požar je uničil v Bučeni v ljutomerskem okraju posestnika Rantašu in Vinariču 6 poslopij in več svinj. — V Celju so občinski svetniki dali mitnico na Graški cesti v najem bivšemu ključavničarju Beneschu, da ga potolažijo radi krیده.

Slovensko gledališče v Celju. V nedeljo dne 2. dec. 1900 se bode v veliki dvorani »Narodnega Doma« v Celju predstavljal ljudski igrokaz v petih dejanjih »Na Osojahu«. Blagajna se odpre ob 6. uri, začetek točno ob 7. uri zvečer. V odmorih igra celjska narodna godba pod vodstvom gosp. Koruna.

Umrla je gospa Marija Bratanič, hišna posestnica v Celju. Pokojnica bila je vrla Slovenka, bila je ustanovnica Ciril Metodove družbe z 2000 K, dalje dijaške kuhinje v Celju s 1000 K. Gmotno in dejansko je podpirala vsa narodna podjetja in vsa narodna društva. Preminula je v nedeljo zjutraj, včeraj zjutraj so bili nje telesni ostanki v Celji slovesno blagoslovljeni in so se potem prepeljali v Št. Ilj pri Velenji. Sprevod je vodil mil. g. opat Ogradi ob asistenci skoraj vseh celjskih gg. duhovnov, udeležili so se ga pa razven sorodnikov in znancev načelniki vseh narodnih društev. — Ob grobu ranjke žaluje jedina hči, gospa Ivana Kranjc, znana narodnjakinja iz Št. Ilje. — Naj blaga in radodarna pokojnica v miru počiva!

»Domovina« pred porotniki. V petek 30. t. m. stala bode »Domovina« zopet pred porotniki. Toži jo nemška hranilnica v Brežicah in brežiški notar Wiesthaler.

Sodni učni tečaji za one, ki se potegujejo za uradniške službe v sodnih pisarnah, se začno pri celjskem in mariborskem okrožnem sodišču dne 2. jan. 1901.

Občinske volitve v Gradcu. Včeraj so pri obč. volitvah II. razreda zmagali nemški nacionalci s 1707 oziroma 1329 do 1017 glasovi. Nekateri so hoteli vreči dr. Hofmana pl. Wellenhofa, a dobil je 1329 glasov, njegov nasprotnik tudi štajerskim Slovincem znani dvorni svetnik v pokoju dr. Fr. Lautner le 795 glasov.

Občni zbor »Zveze okrajnih bolniških blagajn« vršil se je, kakor smo poročali, pret. nedeljo 18. t. m. ob 11. uri dop. v Trstu. Zastopane so bile sledeče blagajne: Ljubljana, Št. Vid nad Ljubljano, Kamnik, Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Železniki, Novo mesto, Krško, Logatec, Postojna, Vrhnika, Volovsko, Nabrežina. Slovencev in Hrvatov je bilo 19, Lahov 20. Prva točka dnevnega reda je bilo odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora, ki se je odobril. Pri drugi točki: Poročilo načelstva o upravi leta 1899 se je vnela daljša debata. V imenu Slovencev in Hrvatov je izjavil gosp. delegat iz Voloskega, da mu v poročilu ne ugaja, da niso z nobeno besedo omenjeni predlogi, ki so se sklenili na lanskem obč. zboru. Predsedstvo je samovlastno postopalo in ni izvršilo svoje dolžnosti. Odbor je prenarédil pravila »Zveze«, ne da bi vprašal občni zbor delegatov. Na lanskem občnem zboru se je sklenilo, da se upeljejo zopet stara pravila. Govornik je kritikoval in bičal postopanje upravnega odbora in končno prebral dolg protest, ki pozivlje odbor, naj nemudoma predloži deželni vladi prenarejena pravila, ki so se na lanskem občnem

zboru sprejela, ter je predlagal, da naj se ves protest doslovno zabeleži v zapisnik. Vnela se je še daljša debata. Predsednik je zagovarjal upravni odbor, ter bil mnenja, da prenanerjanje pravil pristojno edino upravnemu odboru, ter se sklicaval na spis ministerstva. Vladni zastopnik mu je sekundiral. Pri glasovanju se je predlog sprejel. Večino je dobil naš predlog, ker sta se dva Laha vzdržala glasovanja, kar se je tudi konstatiralo. Pri tretji točki dnevnega reda se je sklenilo, da imajo blagajne prispevati 10% kvoto od čistega dobička »Zavezinemu« rezervnemu fondu, to pa radi tega, ker se je vsled oblihlih stroškov rezervni sklad zmanjšal pod postavno določeno višino. Pri zadnji točki »Raznoterosti« prebrala se je prošnja bolniške blagajne v Pulju, katera prosi, naj si ji dovoli posojila 8000 kron proti obrestim 4 gld. V štirih letih bi se svota vrnila. Slovenci in Hrvati imeli so pomisleke, ter zahtevali garancije. Razvidelo se je gošpodarstvo te blagajne. Značilno je bilo tudi pojasnilo vladnega zastopnika, da se bode omenjena blagajna v Pulju razdružila, ter razdelila med dve drugi blagajni, kateri bode prevzeli dolg in pa tirjatve. Priporočal je vladni zastopnik, naj se vsaj nekaj dovoli, ako že ne vsa svota, ter izjavi, da bode vlada že skrbela za red in da »Zveza« ne bode posojenega denarja zgubila. Dovolilo se je potem 4000 K. Za 8000 K glasovalo je samo 17 laških delegatov, proti glasovali so razun Slovencev in Hrvatov tudi trije laški delegatje. Delegat iz Novega mesta izrazi željo, katera se je na tem mestu že večkrat povdarjala, da bi odbor »Zavezin«, ki je ob enem odbor zavarovalnice proti nezgodam, izdal in doposlal vsem okr. bol. blagajnicam imenik vseh delodajalcev, ki so člani delavske zavarovalnice proti nezgodam, dalje je pojasnjeval razmere v podjetjih novomeškega okraja ter želel, da bi se izdala neka tiskana instrukcija, kako se v prvem hipu pomaga ponesrečenemu itd., naglašal je tudi, da služi v teh podjetjih preveč otrok, radi tega se zgodi toliko poškodb. Predsednik je obljubil vse s sladkimi besedami, kakor običajno. Tako se je izvršil zopet ta občni zbor. Želeti je, da se prihodnjic vse slovenske in hrvatske blagajne udeleže, da ne bode treba udeležencem tarnati za večino.

Učiteljska služba je razpisana do 25. dec. na jednorazrednici v Mavčicah. Prošnje za to službo učitelja-vodje je doposlati okr. šol. svetu v Kranju.

Novo orožniško postajo z novim letom ustanove v Črmošnjicah pri Toplicah.

Obesil se je 50letni posestnik Jožef Mavec v Dolenjemvrhu, županija Gradišče, okraj Litlja.

Društva.

(Obletnica »Katoliškega delavskega društva v Trbovljah«.) Minulo nedeljo povodom društvene obletnice priredilo je »Katoliško delavsko društvo v Trbovljah« veselico svojim članom. Igrala se je Borštnikova izvirna igra »Stari Ilija« in sicer tako izvrstno, da bi se smeli igralci brez strahu pokazati na odru ljubljanskega deželnega gledališča. Vsak igralec zase bil je vprav izbran za svojo ulogo, zato so želi obilo zaslužene pohvale. Osobito pri pevskih točkah videlo se je, kako marljivo gojijo petje, posebno ljubko in prikupljivo doneli so mešani zbori. Od blizo in daleč se je nabralo obilno ljudstva, tako da so bili širni prostori g. Volauška zopet premajhni, in čeravno po temi vračali so se zadovoljni in veseli čez hribe domov. Vsa čast seveda gre prečastitemu gospodu kaplanu Mežnariču, kateri je vse svoje moči zastavil v prosep društva, kateremu je on duša. Vsak prosti trenutek posveti težavnemu poslu gledališkega intendanta, režiserja in učitelja. Zatorej pa lahko s ponosom pogleda na svoje lepo uspešno delo, kajti nobeden zavod bi v primerno tako kratkem času ne odgojil iz tako priprostih ljudi tako spretno in zavedne igralce.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.) [Konec.] II. Z »Vestnikom« je družba sv. Cirila in Metoda zastala; poslednjega je izdala l. 1899. Vzrok je bil nekoliko ozir na one podružnice, o katerih ni imela zadostnih ali celo nikakih poročil. V začetku 20. stoletja pa bi družba sv. Cirila in Metoda rada priobčila »Vestnik«, ki o poslednjih velikih skupščinah poroči le najvažnejše stvari, sicer pa natančno pojasni sedanje družbeno stanje, in zlasti poda pregleden imenik podružnic, njihovih odborov, število udov in zavarovanih letnih doneskov.

Zato nujno prosimo vse podružnice, da naj zanesljivo do novega leta pošljejo: 1. Popoln imenik svojega načelnštva. Naj se ne pozabi pridjati značaja raznih podružničnih načelnikov. Kjer je načelnštvo nepopolno, ali mu je že pretekla doba, naj se skliče podružnični zbor, da se izvrše potrebne volitve. Nekaj je takih podružnic, ki spe kar mnogo let. Vodstvo glavne družbe tudi teh še ne šteje med mrtve in jih ni črtalo, ker je vendar laže poživiti stare, nego ustanovljati novih. (Novim je treba iskati šele oblastvenega dovoljenja.) V veliko zaslugo bomo šteli vsakemu rodoljubu, kdor v takih slučajih zbere nekoliko udov bivše podružnice (katerim se lahko precej pridružio novi udje), da si zopet izvolijo redno načelnštvo in se podružnica reorganizira. Ako ne ve, kako bi postopal, naj se pismeno pozove do »Vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«. 2. Zanesljiv zapisnik pokroviteljev, ustanovnikov in število tistih letnikov in podpornikov po § 10. glavnih pravil, ki so vsaj za leto 1900 plačali svoj letni donesek. Le na to resnično število udov se bo vodstvo oziralo ob prihodnji veliki skupščini. Naj se ob tej priliki podružnice potrudijo, da kolikor se dá pomnože število svojih udov, zlasti med preprostim narodom. Veseli smo tudi velikega števila podpornikov, ki plačujejo le 20 vinarjev na leto. — Vendar naj se nam vsako leto (do novega leta) naznani le resnično število plačujočih udov. Kdor opomnjen ne plača, naj se ne šteje za tisto leto. Naznanjeno število udov naj se torej ujema s poslano svoto denarja. 3. Ves denar, kar ga naberó do konca decembra t. l., in sicer razložen po sledečih postavkah: I. Pokroviteljine . . . z imeni in značajem pokroviteljev in ustanovnikov, ako se to še ni poprej poslalo, oziroma naznanilo. II. Usanovnine . . . z imeni in značajem pokroviteljev in ustanovnikov, ako se to še ni poprej poslalo, oziroma naznanilo. III. Prispevki (koliko?) letnikov v znesku . . . IV. Prispevki (koliko?) podpornikov v znesku . . . V. Drugi dohodki (Darila, volila, veselice i dr.), ako se nam še niso poslali. Skupni dohodki . . . Troški za . . . Po družnica pošilja torej . . . Tiste podružnice, ki za prejšnja leta niso ničesar poslale, pa morda sedaj še kaj naberó ali odločijo za prejšnja leta, naj to razgledno poročajo zlasti o prispevkih letnikov in podpornikov: za l. 1898 . . . za 1899 . . . za l. 1900 . . . Ker to ne bo razločeno, šteló se bo vse in v »Vestniku« objavilo za l. 1900, razun ako so se prejšnja leta tudi redno pošiljali prispevki, kar imamo pa že zapisano. — Sklepajoč to pismo ponavljamo nujno prošnjo, da od vseh podružnic prejmemo ugodnih odgovorov. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 1. nov. 1900.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 28. novembra. V Pobegih so zmagali hrvatski volilni možje s 103 glasovi večine.

Gorica, 28. nov. Na Furlanskem so pri prvem volilnem dnevu propadli laški liberalci in so bili izvoljeni njim nasprotni volilni možje.

Dunaj, 28. nov. Minister zunajnih stvari grof Goluchovski in grof Szechenyi sta odpotovala v Budimpešto.

Dunaj, 28. nov. »Wien. Abendp.« dementuje vest nemško-nacionalnih listov, češ da je izdal naučni minister dva tajna ukaza, ki določata, da srednješolci ne smejo občeovati z vseučiliščniki in profesorji ne priporočati za hišne učitelje dijakov, ki so člani nemško-nacionalnih zvez.

Celovec, 28. nov. Župan Neuner je podal ostavko, a na zaupnico večine izjavil, da še ostane na čelu občine.

Zader, 28. nov. Hrvaška nižja gimnazija se razširi v višjo. Lahji so priredili demonstracijo.

Praga, 28. nov. Na mesto dr. Engela kandiduje vodja bolniške blagajne praškega trgoveškega gremija Vencel Karbus, ki se je izjavil, da v zvezo desnice nima nobenega zaupanja.

Most, 28. nov. Rudarji »Plutovega« rova, v katerem se je pripetila zadnja nesreča, so pričeli štrajk. Zahtevajo odstranitev inženjerja in obratnega vodje in uvedbo osemurnega delavnika.

Solnograd, 28. novembra. Solnograjski nadškof je izjavil v seji odbora za ustanovitev katoliškega vseučilišča v Solnogradu, da so se avstrijski

škofje posvetovali pri zadnjih zborovanih o ustanovitvi tega vseučilišča. Odlej bo to vprašanje pri vseh škofijskih posvetovanjih na dnevnem redu. Trije škofje so se določili kot stalni poročevalci v tej zadevi.

Budimpešta, 28. nov. Za prihodnje državnozbornske volitve se ustanavlja krščanskosocialna stranka.

Rim, 28. novembra. Dne 17. decembra se vrši konzistorij, v katerem bodo prekonizovani novi kardinali in škofje in določeni kardinali, ki bodo zaprli sveta vrata.

Rim, 28. novembra. Iz Petrograda se poroča, da je cesarja napadla huda bolezen v glavi.

Pariz, 28. novembra. Listi poročajo, da podeli Loubet Krügerju veliki križ častne legije. Tekom včerajšnjega dne sta menjavala obiske Krüger in Waldeck-Rousseau.

Bruselj, 28. nov. Krüger bode iz Holandske odpotoval na obisk vseh evropskih glavnih mest. Skoro gotovo bode obiskal tudi Ameriko.

London, 28. novembra. »Daily Chronicle« poroča: Krüger prosi vse velevlasti, da se naj ustanovi razsodišče v smislu mirovni posvetovanj v Haagu, katero naj razsodi med Buri in Angleži. Dva vladarja sta mu baje pritrdila, vsi drugi so prošnjo odbili.

Berlin, 28. nov. Namerava se sklicati mejnarodna konferenca v Pariz, h kateri se bodo povabili zastopniki časopisja in člani burske deputacije. Ta konferenca se bo posvetovala, kako bi se nabavila sredstva, da bi se mogli Buri vspešno obraniti Angležev. Prične naj se nabirati denar za sredstva v ta namen.

London, 28. nov. (C. B.) Roberts poroča iz Johannesburga, da je zasledil nameravan napad na njegovo osebo. Dne 16. t. m. so prijeli deset oseb, ki so dne 19. t. m. v ondotni cerkvi mej opraviлом nameravale provzročiti eksplozijo (?) Tukajšnji listi zahtevajo, naj se strogo postopa proti inozemcem.

London, 28. nov. »Standardu« poročajo iz Pretorije, da razvijajo Buri po celem Transvalu in Oranje-državi živahno delavnost. Botha in Villjoen sta preložila bojišče na mejo kapske kolonije, kjer je še mnogo Kaplandcev, ki so pripravljeni nadaljevati boj.

Laurenco-Marquez, 28. novembra. Portugalci so odposlali v okraj Catombe 30 mož z dvema topovima, ker se čuje, da je prišel Dewet na portugalska tla.

London, 28. novembra. Roberts poroča, da je general Clement blizu Riedfontaina razgnal 800 do 1000 Burov pod vodstvom Delareyevim. Na zahodnem delu Transvala je več posamnih burških čet.

Rim, 28. nov. Corriere dela Sera poroča: Li Hung-Čang je izjavil, da Kitajska ne bo plačala vojne odškodnine, ker je gmotno tako na slabem, da bi jo plačanje odškodnine popolnoma potrló. Tudi ni mogoče poldruga milijarde dobiti na upanje.

Berlin, 28. novembra. Li Hung Čang se je izjavil o ameriških intrigah proti zastopnikom evropskih velevlasti: »Najbolje je, da smo tihi in mirno čakamo. Vragi si že padejo sami v lase.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Dvaintrideseto poglavje.

Ker je bilo vedno težavneje zadovoljiti izredne potrebe, sklenc dné 4. majnika svét dekurijskov, zateči se k namestniku.

Dnó 22. majnika gresta k njemu dva svétnika, da mu razložita bedo in stiske mesta, da so stroški ogromni, blagajne prazne, porabljeni vsi dohodki uže bodočih let, tekoči davki pa še ne plačani radi splošne bede, katero je provzročilo mej drugim puštošenje vojakov. Povesta mu, da po še ve-

ljavnih zakonih in navadah, po posebni do-
ločbi Karola petega državni zaklad mora
trpeti stroške kuge, da leta 1576. namestnik
markiz d' Ayamonte ni samo odpravil vse
kameralne davke, ampak da je še mestu dal
iz državne blagajne štirideset tisoč srebr-
nikov. Potem zahtevata štiri stvari: da se
davki odpišejo kakor tedaj, da država dá
denarja, da namestnik sporoči kralju o bedi
mesta in dežele, in končno, da odpravi iz
opustošene dežele vse vojaštvo.

Namestnik ju za odgovor pomiluje in
vspodbuja, češ da mu je žal, da ne more
vedno biti v mestu in lajšati trpljenja, da
upa od gorečnosti gospodar vsestranske po-
moči, da se ne sme štediti z denarjem in
sploh da se mora vse poskusiti. Kar se tiče
zahtev, pravi, da se hoče ozirati na-nje, če
bode to času in okolščinam primerno. Vse
to obljubi Ambrogio Spinola. Veliki kancelar
Ferrer mu piše, da so dekurijski čitali ta
odgovor z veliko pobitostjo. Sledila so še
druga pisma z vprašanji in odgovori. A do-
ločilo se ni nič posebnega.

Ko je bila kuga na vrhuncu, izroči na-
mestnik svojo oblast Ferrerju, češ da ima
sam z vojsko dovolj opravka.

Mimogrede omenimo, da je ta vojska
pobrala razven vojakov še milijon ljudi
radi kužnih boleznij v Lombardiji, na Be-
neškem, v Piemontu, na Toskanskem in v
Romagnu. Opustošeni so bili vsi kraji, kjer
se je prikazala. Mantova je bila razdejana,
naposled pa so vendar vsi pripoznali novega
vojvodo, radi katerega se je začela vojna.
Vojvodi savojskemu je moral odstopiti kos
Monferrata za petnajsttisoč srebrnikov, voj-
vodi Ferrante di Guastalla pa druge dežele
za šest tisoč srebrnikov.

Po drugih skrivnih pogodbah je odstopil
vojvoda savojski Franciji Pinerolo; ta po-
godba pa se je izvedla šele pozneje pod
drugimi pretvezami in spletkami.

Razven tega so sklenili dekurijski še
nekaj družega; prosili so namreč kardinala,
naj se v svečanem sprevodu skozi mesto
nese truplo svetega Karola.

Federigo odbije prošnjo iz raznih vzro-
kov. Ne ugaja mu ta samovoljnost in se boji,
da bi se zaupanje ne premenilo v nejevoljo,
če bi ne bilo uspeha. Boji se, da bi bil
sprevod lepa prilika za zločince, ki so Milan
zastrupili. Če pa to ni res, bilo bi nevarno,
ako bi se zbralo toliko ljudstva. Kajti uže
pregnani sum o zastrupljenji se je zopet
povsod in groznejše kot prej vzbujal.

Ljudem so se zopet zdeli zidovi, vrata
javnih poslopij in hiš, kladiva pri vratih
namazana. Ta novica je šla od ust do ust.

Kakor se navadno zgodi, če ljudje uže
sumijo, imele so te novice učinek, kakor
bi ljudje res kaj videli. Verjeli so tem rajši,
ker jih je vedno bolj trla nesreča, razburjala
preteča nevarnost. Jeza namreč rada ka-
znjuje in kakor bistroumno pravi nadarjeni
Verri, rajši pripisuje zlo človeški zlobi,
nad katero se lahko maščuje, nego vzroku,
kateremu se moremo samo udati.

Vera na poseben, hitro delujoč strup je
najbolje tolmačila silno, skrivnostno in ne-
redno se ponavljajočo bolezen. Rekli so, da
je oni strup iz žab, kač, iz gnoja in slin
okužencev narejen, iz drugih groznih in
čudnih snovij, katere more izumiti le divja
in pokvarjena domišljija. Na pomoč so vzeli
tudi čarodejstva, ki omogočijo vsak uspeh,
vse ugovore ovržejo in vse težavne zagonetke
rešijo.

Umljivo je bilo ljudem, zakaj se učinki
niso pokazali precej izprva. Prvi poskus so
naredili neskušeni mazači, sedaj pa je baje

umetnost popolnejša in volja za peklenski
naklep trdnjša. Kdor bi trdil, da je to šala,
ali tajil zlobni namen, zdel se je ljudem norec
in trdovratnež, ali pa so ga celo imeli za
človeka, ki bi rad pozornost odvrnil od res-
nice, za sokrivca, mazača.

Ta beseda je postala splošno znana in
grozna. Iznašli so jo, ker so bili prepričani,
da mazači res živé. Vseh oči so bile po-
zorne, vsaka stvarica jim je vzbudila sum.
Iz suma je nastala gotovost, iz te pa bes-
nost.

Dva slučaja nam pripoveduje Ripa-
monti; izbral ju je ne radi tega, ker sta bila
Bog ve kako grozna, ampak ker ju je videl
na svoje oči.

(Dalje prih.)

Umeli so:

26. novembra. Elizabeta Szillich, železniškega
uradnika vdova, 63 let, študentovske ulice 2, kap.
v bolnišnici.

24. novembra. Marijana Herman, gostija, 51 let,
paralysis cordis.

25. novembra. Ivan Pance, de'avec, 51 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 27. novembra 1900.

Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad . . .	K 7-68 do K 7-69
Rž za pomlad . . .	» 7-55 » » 7-56
Turšica za maj junij '01 . .	» 5-23 » » 5-24
Oves za pomlad . . .	» 5-86 » » 5-87

Meteorologično poročilo.

V šina nad morjem 3062 m. srednji zračni tlak 736.6 mm.

čas opa- zovanja	stanje baro- metra mm.	tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nabo	Padavine mm.
27. 9. v. v. 733.9	13	sl. svzh.	meg a		
28. 7. zjut. 732.2	-0.5	sl. jrah.	megla	0-0	
2. popol. 730.4	12	sl. sever.	ob ačno		

Srednja večerajšnja temperatura 21 normie: 11°.

Zanesljivo pristna vina
Črna in bela
iz italijanskih vinogradov
priporočila 908 10 10
C. Zalaznik v Pulju (Pola)
Cene brez konkurence.

Kravate
za gospode,
od najfinejših do najcenejših.
Srajce
za gospode,
ovratnike, manšete
(najboljše z znamko Suppančić),
normalno perilo,
nogovice,
robce itd.
priporočila 901 8
Karol Recknagel,
Mestni trg št. 24.

DR. JANKO BREJC

zagovornik v kazenskih zadevah

v Ljubljani, na Dunajski cesti
Medjatova hiša.

889 16

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!
V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE
POGREŠATI

POEZIJE
DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 6 K, V PLATNU VEZANA
6*40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA
IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI
• • DOBIVAJO SE PO VSEM KNJIGOTRŽNICAH • •
1023 20-6

Št. 35.858.

Ustanove.

1012 3-3

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto sledeče ustanove:

1. Jan. Bernardini-jevo v znesku . . . 200 K,
2. Jos. Jak. Schilling-ovo v znesku . . . 200 K,
3. Jurij Thalmeiner-jevo v znesku . . . 194 K,
4. Jan. Jost. Weber-jevo v znesku . . . 204 K,
5. Jan. N. Kl. Kraškovič-ovo v znesku . . . 162 K,
6. Jan. Ant. Fancoj-ovo v znesku . . . 134 K,
7. Jos. Srečke Sin-ovo v znesku . . . 96 K,
8. II. Ant. Raab-ovo v znesku . . . 462 K,
9. Miha Pakič-ovo v znesku . . . 260 K,
10. Jan. Krst. Kovač-ovo v znesku . . . 302 K,
11. Marije Kosmač-ovo v znesku . . . 201 K,
12. Helene Valentini-jevo v znesku . . . 168 K,
13. Ustanova za onemogle posle v znesku . . . 100 K,

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov vložiti je opremljene s potrebnimi dokazili do 30. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 1. novembra 1900.

Družinska pratika
je izšla.
Dobiva se komad po 12 kr. = 24 vinarjev
po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.
Glavna zaloga pri H. Ničmanu v Ljubljani.
Ceniki za razprodajalce pošiljajo se zastoj.

Dunajska borza.

Dne 28. novembra.			Dne 27. novembra.		
Skupni državni dolg v notah . . .	98 05		20 mark . . .	23-52	
Skupni državni dolg v srebru . . .	97-65		20 frankov (napoleonov) . . .	19-17	
Avstrijska zlata renta 4% . . .	115-95		Italijanski bankovci . . .	90-70	
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . .	98-30		C. kr. cekini . . .	11-34	
Ogerska zlata renta 4% . . .	115-20		Dne 27. novembra.		
Ogerska kronska renta 4%, 200 . . .	90-75		3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld. . .	172-50	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1692-—		5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	164-—	
Kreditne delnice, 160 gld. . .	663-50		Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	209-—	
London vista . . .	240-50		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	94-20	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj . . .	117-62 1/2		Tisne srečke 4%, 100 gld. . .	—	
			Dunavske vravnave srečke 5% . . .	259-—	
			Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . .	106-—	
			Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .	93-75	
			Prioritetne obveznice državne železnice . . .	414-—	
			južne železnice 3% . . .	336-—	
			južne železnice 5% . . .	119-75	
			dolenjskih železnice 4% . . .	99-50	
			Kreditne srečke, 100 gld. . .	400-—	
			4% srečke dunav. parob. družbe, 100 gld. . .	337-—	
			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. . .	45-50	
			Ogerskega . . .	23-—	
			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . .	14-50	
			Rudolfove srečke, 10 gld. . .	59-—	
			Saltrove srečke, 40 gld. . .	180-—	
			St. Genois srečke, 40 gld. . .	203-—	
			Waldsteinove srečke, 20 gld. . .	—	
			Ljubljanske srečke . . .	50-—	
			Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .	270-—	
			Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v . . .	6210-20	
			Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . .	807-—	
			Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . .	113-25	
			Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	151-—	
			Montanska družba avstr. plan. . .	438-—	
			Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .	468-—	
			Papirnih rubljev 100 . . .	254-50	

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvari,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga
obvestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.